

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΤΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

ΜΕΙΖΩΝ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του, στις 5 Απριλίου 2017, με την εξής σύνθεση : Ανδρονίκη Θεοδοκάτου, Πρόεδρος, Ιωάννης Σαρμάς, Χρυσούλα Καραμαδούκη και Αγγελική Μαυρουδή, Αντιπρόεδροι, Μαρία Αθανασοπούλου, Ελένη Λυκεσά, Ευαγγελία - Ελισάβετ Κουλουμπίνη, Σταμάτιος Πουλής, Αγγελική Μυλωνά, Κωνσταντίνος Εφεντάκης, Αγγελική Πανουτσακοπούλου (εισηγήτρια), Δημήτριος Τσακανίκας, Βασιλική Προβίδη, Ασημίνα Σακελλαρίου, Ευαγγελία Σεραφή, Ειρήνη Κατσικέρη και Νεκταρία Δουλιανάκη, Σύμβουλοι. Επίσης μετείχαν οι Σύμβουλοι Ευφροσύνη Παπαθεοδώρου, Κωνσταντίνος Παραθύρας, Αργυρώ Μαυρομμάτη, Κωνσταντίνος Κρέπης και Γεωργία Παπαναγοπούλου, ως αναπληρωματικά μέλη. Γραμματέας η Ελένη Αυγουστόγλου.

Γενικός Επίτροπος Επικρατείας : Μιχαήλ Ζυμής.

Για να δικάσει την από 24 Σεπτεμβρίου 2014 (αριθμ. καταθ. .../6.10.2014) αίτηση του Ελληνικού Δημοσίου, που εκπροσωπεί ο Υπουργός Οικονομικών, ο οποίος παραστάθηκε δια του Συμβούλου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους Νικολάου Καραγιώργη,

για αναίρεση των 2790 και 2791/2014 οριστικών αποφάσεων του III Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου,

κατά της χήρας, κατοίκου (οδός), η οποία παραστάθηκε μετά του πληρεξουσίου δικηγόρου της Σπυρίδωνος Βλαχόπουλου (ΑΜ ΔΣΑ 017001).

Κατά τη συζήτηση που ακολούθησε, το Δικαστήριο άκουσε:

Τον Σύμβουλο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, για το αναιρεσεΐον Ελληνικό Δημόσιο, που ζήτησε να γίνει δεκτή η αίτηση.

Τον πληρεξούσιο δικηγόρο της αναιρεσίβλητης, ο οποίος ζήτησε την απόρριψη της αίτησης και

Τον Γενικό Επίτροπο της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο, ο οποίος ανέπτυξε την από 5 Απριλίου 2017 γνώμη του και πρότεινε την παραδοχή των σωρευόμενων στο ίδιο δικόγραφο αιτήσεων αναιρέσεων και την αναπομπή της υπόθεσης στο Τμήμα για νέα κρίση.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση το Δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη, με παρόντα τα τακτικά μέλη που έλαβαν μέρος στη συζήτηση της υπόθεσης, εκτός από την Αντιπρόεδρο και ήδη Γενική Επίτροπο της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο Χρυσούλα Καραμαδούκη και τη Σύμβουλο Ελένη Λυκεσά, που είχαν κώλυμα (άρθρα 11 παρ. 2 του Κώδικα Νόμων για το Ελεγκτικό Συνέδριο, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 4129/2013 και 78 παρ. 2 του π.δ. 1225/1981).

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα και

Σκέφθηκε σύμφωνα με το νόμο,

Αποφάσισε τα εξής :

1. Με την υπό κρίση αίτηση ζητείται η αναίρεση των 2790 και 2791/2014 οριστικών αποφάσεων του ΙΙΙ Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, με τις οποίες έγιναν δεκτή και εν μέρει δεκτή, αντίστοιχα, οι με ΑΒΔ .../24.2.2006 και .../24.2.2006 εφέσεις του του ..., στρατιωτικού συνταξιούχου, στη δικονομική θέση του οποίου, μετά το θάνατό του, υπεισήλθαν και συνέχισαν

την ενώπιον του Τμήματος δίκη η χήρα του και ήδη αναιρεσίβλητη και τα τέκνα του και, κατά, αντίστοιχα: α) της .../2005 απόφασης της Ε.Ε.Π.Κ.Σ. του Γ.Λ.Κ., με την οποία απορρίφθηκε ένστασή του κατά της .../2002 πράξης της 44^{ης} Διεύθυνσης του Γ.Λ.Κ., απορριπτικής αιτήματός του για χορήγηση επιδόματος παραπληγίας, σύμφωνα με τις διατάξεις των παρ. 5 και 6 του άρθρου 54 του π.δ. 166/2000 και β) το μέρος που στρεφόταν κατά της .../2005 απόφασης της Ε.Ε.Π.Κ.Σ. του Γ.Λ.Κ., με την οποία απορρίφθηκε ένστασή του κατά της .../2003 πράξης της 44^{ης} Διεύθυνσης του Γ.Λ.Κ., με την οποία κρίθηκε ότι έπρεπε να αυξηθεί το επίδομα ανικανότητας (λόγω αύξησης της αναπηρίας του σε 90%) και να μην του χορηγηθεί επίδομα παραπληγίας στη σύνταξή του, επειδή δεν συνέτρεχαν οι προϋποθέσεις των παρ. 5 και 6 του άρθρου 54 του π.δ. 166/2000.

2. Παραδεκτώς σφωρεύονται στο ίδιο δικόγραφο οι ως άνω αιτήσεις για αναίρεση των 2790 και 2791/2014 οριστικών αποφάσεων του ΙΙΙ Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, δοθέντος ότι οι ως άνω αποφάσεις εκδόθηκαν επί συναφών υποθέσεων, αποσκοπούν στο ίδιο κατ' ουσίαν αίτημα δικαστικής προστασίας, ερειδόμενο επί της αυτής νομικής βάσης και πλήττονται με τον αυτό αναιρετικό λόγο (πρβλ. Ολ. Ε.Σ. 384/2001). Περαιτέρω, οι υπό κρίση αιτήσεις, για τις οποίες δεν απαιτείται η καταβολή παραβόλου (βλ. άρθρα 61 παρ. 1 και 117 του π.δ. 1225/1981), έχουν ασκηθεί εμπρόθεσμα και κατά τα λοιπά νομότυπα, παραδεκτώς δε απευθύνονται μόνο κατά της αναιρεσίβλητης και όχι κατά των λοιπών συγκληρονόμων του αρχικώς εκκαλούντος, ως εκ της υφιστάμενης μεταξύ τους σχέσης απλής ομοδικίας (βλ. Ολ. Ε.Σ. 2664, 1979/2013, 3081, 945/2012, 2275/2011). Επομένως, οι υπό κρίση αιτήσεις είναι

τυπικά δεκτές και πρέπει να ερευνηθούν περαιτέρω ως προς τη βασιμότητα του λόγου τους, που αναφέρεται σε εσφαλμένη ερμηνεία και πλημμελή εφαρμογή των διεπουσών την επίδικη υπόθεση διατάξεων του άρθρου 54 παρ. 5 και 6 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων. Περαιτέρω, η αναιρεσίβλητη, με το κατατεθέν στις 7.4.2017 υπόμνημά της, ζητεί την απόρριψη της υπό κρίση αίτησης και την καταδίκη του Δημοσίου στα δικαστικά της έξοδα.

3. Α. Στο άρθρο 54 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων (Σ.Κ., π.δ. 166/2000, Α' 153 και ήδη π.δ. 169/2007, Α' 210) ορίζεται ότι: «1. Στους πολιτικούς υπαλλήλους και στρατιωτικούς γενικά που δικαιούνται σύνταξη από πάθημα το οποίο προήλθε πρόδηλα και αναμφισβήτητα εξαιτίας της υπηρεσίας, παρέχεται μαζί με τη σύνταξη μηνιαίο προσωπικό και αμεταβίβαστο επίδομα ανάλογα με τον από το πάθημα βαθμό μείωσης της ικανότητας για εργασία, το οποίο υπολογίζεται στο μηνιαίο βασικό μισθό του λοχαγού, όπως αυτός ορίζεται από τις διατάξεις που ισχύουν κάθε φορά σύμφωνα με τα παρακάτω: Ανικανότητα 25-45% ποσοστό 2% - Ανικανότητα 50-55% ποσοστό 2,5% - Ανικανότητα 60-65% ποσοστό 3% - Ανικανότητα 70-75% ποσοστό 3,5% - Ανικανότητα 80-95% ποσοστό 4% - Ανικανότητα 100% ποσοστό 4,5%. Το παραπάνω επίδομα προσαυξάνεται κατά 50% εφόσον πρόκειται γι' αυτόν που συνταξιοδοτείται από φυματίωση ή νόσο φυματιώδους φύσης ή για όποιον έχει υποστεί μείωση της ικανότητας για εργασία 80% και μεγαλύτερη, ο οποίος συγχρόνως δεν μπορεί σύμφωνα με τη γνωμάτευση της οικείας Ανώτατης Υγειονομικής Επιτροπής να εκτελέσει της στοιχειώδεις ανάγκες του χωρίς τη βοήθεια τρίτου προσώπου. (...) 4. Σ' αυτούς που συνταξιοδοτούνται γιατί έπαθαν εξαιτίας της υπηρεσίας απώλεια της όρασης και

των δύο ματιών ή ακρωτηριασμό στα δύο χέρια ή στα δύο πόδια από το ύψος της κνήμης, παρέχεται και επίδομα το οποίο υπολογίζεται σε ποσοστό 50% στο μηνιαίο βασικό μισθό του λοχαγού όπως αυτός ορίζεται από τις διατάξεις που ισχύουν κάθε φορά. 5. Σε αυτούς που συνταξιοδοτούνται γιατί έπαθαν εξαιτίας της υπηρεσίας: α) σπαστική ή υστερική παραπληγία, β) αχρηστία των δύο χεριών, γ) τραύμα του κρανίου που συνεπάγεται ανικανότητα 100% και δ) πολλαπλή αναπηρία από τις οποίες η μια 100% και οι υπόλοιπες τουλάχιστον 10%, καθώς και σε όσους έχουν δύο ή περισσότερες παθήσεις, καθεμία από τις οποίες συνεπάγεται αναπηρία 100%, παρέχεται και επίδομα που υπολογίζεται σε ποσοστό 40% στο μηνιαίο βασικό μισθό του λοχαγού, όπως αυτός ορίζεται από τις διατάξεις που ισχύουν κάθε φορά. 6. Στους αξιωματικούς και οπλίτες που συνταξιοδοτούνται γιατί έπαθαν παραπληγία με ορθοκυστικές διαταραχές παρέχεται και ειδικό επίδομα, το οποίο υπολογίζεται σε ποσοστό 60% στο μηνιαίο βασικό μισθό του λοχαγού, όπως αυτός ορίζεται από τις διατάξεις που ισχύουν κάθε φορά. (...) 7. Το επίδομα της παραπάνω παραγράφου 5 δικαιούνται επίσης και οι πολιτικοί και στρατιωτικοί συνταξιούχοι, οι οποίοι έχουν ποσοστό μείωσης της ικανότητας για εργασία 100% από απώλεια της όρασης των δύο ματιών, η οποία διαπιστώνεται με γνωμάτευση της Α.Σ.Υ. Επιτροπής. (...) 10. Το επίδομα της παραπάνω παραγράφου 5 δικαιούνται και τα πρόσωπα του προτελευταίου εδαφίου της περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 1, καθώς και αυτά του τέταρτου εδαφίου της περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 26 ». Στο δε άρθρο 45 παρ. 3 του ως άνω Κώδικα ορίζεται ότι: «Το ποσοστό αναπηρίας των παθόντων ορίζεται από την Α.Σ.Υ. Επιτροπή σύμφωνα με τον πίνακα παθήσεων, νόσων και βλαβών του άρθρου 33 του Ν. 1813/1988». Στον τελευταία αυτόν

πίνακα «καθορισμού σε εκατοστιαία αναλογία του βαθμού μείωσης της ικανότητας για εργασία εξαιτίας παθήσεων, νόσων και βλαβών» προβλέπονται οι εξής διακρίσεις ως προς την παραπληγία με τα αντίστοιχα ποσοστά αναπηρίας:

71. Παραπληγία τέλεια (πλήρης παράλυση και των δύο κάτω άκρων με ή χωρίς ορθοκυστικές διαταραχές).	100
72. Παραπληγία ατελής (παραπάρεση) χωρίς ορθοκυστικές διαταραχές:	
α. Ελαφρού βαθμού	20-30
β. Μετρίου βαθμού	30-50
γ. Μεγάλου βαθμού	50-85
73. Παραπληγία ατελής (παραπάρεση) με ορθοκυστικές διαταραχές	
α. Ελαφρού βαθμού	30-50
β. Μετρίου βαθμού	50-70
γ. Μεγάλου βαθμού	70-90».

Β. Από τις ως άνω διατάξεις συνάγονται τα εξής: Στους δικαιούμενους σύνταξη ως παθόντες εξαιτίας της υπηρεσίας παρέχεται μηνιαίως και το προσωπικό και αμεταβίβαστο επίδομα που προβλέπεται στην παρ. 1 του ως άνω άρθρου 54 του Σ.Κ., κλιμακούμενο ανάλογα με τον βαθμό μείωσης της ικανότητας αυτών προς εργασία, με ανώτατο ποσοστό 4,5% του βασικού μηνιαίου μισθού του λοχαγού, για την περίπτωση ανικανότητας 100%. Το επίδομα δε αυτό προσαυξάνεται κατά 50%, εφόσον ο παθών έχει υποστεί μείωση της ικανότητάς του για εργασία σε ποσοστό 80% και άνω, ενώ ταυτόχρονα αδυνατεί, σύμφωνα με τη γνωμάτευση της αρμόδιας Ανώτατης Υγειονομικής Επιτροπής, να εκτελέσει τις στοιχειώδεις ανάγκες του, χωρίς τη βοήθεια τρίτου

προσώπου. Περαιτέρω στις παρ. 4, 5 και 6 του ίδιου άρθρου προβλέπεται η σωρευτική καταβολή και άλλων επιδομάτων υπολογιζόμενων σε πολύ υψηλότερα ποσοστά (κατά περίπτωση σε 40, 50 και 60% του βασικού μηνιαίου μισθού του λοχαγού) σε συγκεκριμένες κατηγορίες παθόντων εξαιτίας της υπηρεσίας, εφόσον συντρέχουν οι προβλεπόμενες περιπτώσεις ιδιαίτερα βαριών αναπηριών (βλ. και την οικεία εισηγητική έκθεση επί του κωδικοποιηθέντος στο άρθρο 54 του Σ.Κ. άρθρου 3 του ν. 2592/1998, σύμφωνα με την οποία «σε ποσοστό επί του εκάστοτε ισχύοντος βασικού μισθού του βαθμού του Λοχαγού υπολογίζονται εφεξής και τα επιδόματα που παρέχονται σε ορισμένες κατηγορίες πολιτικών υπαλλήλων και στρατιωτικών γενικά που φέρουν βαριές αναπηρίες»). Ειδικότερα οι κατηγορίες αυτές παθόντων αναφέρονται σε όσους εξαιτίας της υπηρεσίας έπαθαν: απώλεια της όρασης και των δύο ματιών ή ακρωτηριασμό στα δύο χέρια ή στα δύο πόδια από το ύψος της κνήμης (παρ. 4), σπαστική ή υστερική παραπληγία ή αχρηστία των δύο χεριών ή τραύμα του κρανίου που συνεπάγεται ανικανότητα 100% ή πολλαπλή αναπηρία από τις οποίες η μια 100% και οι υπόλοιπες τουλάχιστον 10%, καθώς και σε όσους έχουν δύο ή περισσότερες παθήσεις, καθεμία από τις οποίες συνεπάγεται αναπηρία 100% (παρ. 5) και παραπληγία με ορθοκυστικές διαταραχές (παρ. 6). Εξ' αυτών των κατηγοριών παθόντων με τις ως άνω ιδιαίτερα βαριές αναπηρίες, το υψηλότερο επίδομα, υπολογιζόμενο σε ποσοστό 60% του βασικού μηνιαίου μισθού του λοχαγού, παρέχεται σε όσους συνταξιοδοτούνται λόγω παραπληγίας με ορθοκυστικές διαταραχές. Από τα προαναφερόμενα συνάγεται ο εξαιρετικός χαρακτήρας των επιδομάτων των παρ. 4, 5 και 6, τα οποία παρέχονται σε συγκεκριμένες κατηγορίες παθόντων εξαιτίας της υπηρεσίας με τις ως άνω πολύ

βαριές αναπηρίες, έχουν συγκεκριμένο σταθερό ποσοστό υπολογισμού χωρίς την πρόβλεψη οποιασδήποτε κλιμάκωσης και πολύ μεγαλύτερο ύψος σε σύγκριση με το προβλεπόμενο επίδομα της παρ. 1, ενώ εξ' αυτών το υψηλότερο επίδομα αντιστοιχεί στους πάσχοντες από παραπληγία με ορθοκυστικές διαταραχές. Συναφώς, από τη συστηματική ερμηνευτική προσέγγιση της διάταξης που προβλέπει τη χορήγηση επιδόματος για την τελευταία αυτή πάθηση, την ένταξή της στο άρθρο 54 του Σ.Κ., που προβλέπει τις λοιπές ως άνω ιδιαίτερα σοβαρές παθήσεις εξαιτίας της υπηρεσίας, που προκαλούν πολύ βαριές αναπηρίες και την επιβαλλόμενη συνολική θεώρηση των εν λόγω ρυθμίσεων τόσο βάσει του νόμου όσο και βάσει της οικείας εισηγητικής έκθεσης, στο πλαίσιο των οποίων αποδίδεται βαρύνουσα σημασία στη συγκεκριμένη πάθηση (παραπληγία με ορθοκυστικές διαταραχές), αφού σε αυτήν αναλογεί το υψηλότερο επίδομα σε σταθερό ποσοστό 60% του βασικού μηνιαίου μισθού του λοχαγού, συνάγεται ότι ο νόμος αναφέρεται στη μετ' ορθοκυστικών διαταραχών «τέλεια» παραπληγία, με ποσοστό αναπηρίας 100%, του πίνακα παθήσεων, νόσων και βλαβών του άρθρου 33 του ν. 1813/1988 και όχι στην παραπάρεση («ατελή παραπληγία»), με ορθοκυστικές διαταραχές, η οποία μπορεί να δικαιολογήσει κυμαινόμενο ποσοστό αναπηρίας, με αφετηρία ποσοστό 30%. Τυχόν αντίθετη παραδοχή αντίκειται στη βούληση και τον σκοπό του νομοθέτη και θα οδηγούσε στο άτοπο παθόντες με ποσοστό αναπηρίας ακόμα και από 30% να μπορούν να ενταχθούν στις κατηγορίες παθόντων με τις ως άνω πολύ βαρύτερες αναπηρίες και, ελλείψει κλιμάκωσης των σχετικών επιδομάτων, να έχουν είτε την ίδια μεταχείριση με αυτούς, αναφορικά με τους παθόντες της παρ. 6, που πάσχουν από τέλεια παραπληγία, προκαλούσα αυτοτελώς ποσοστό αναπηρίας 100% και

συνοδευόμενη επιπροσθέτως από ορθοκυστικές διαταραχές, ή και ακόμα πιο ευνοϊκή μεταχείριση, αναφορικά με τους παθόντες των παρ. 4 και 5. Μειοψήφησαν η Πρόεδρος Ανδρονίκη Θεοτοκάτου και ο Σύμβουλος Κωνσταντίνος Εφεντάκης, οι οποίοι διατύπωσαν τη γνώμη ότι, καθόσον η παρ. 6 του άρθρου 54 του Σ.Κ. δεν διακρίνει μεταξύ «τέλειας» και «ατελούς» παραπληγίας, του ειδικού επιδόματος που προβλέπεται από τη διάταξη αυτή δικαιούνται όσοι εξαιτίας της υπηρεσίας έπαθαν οποιουδήποτε βαθμού παραπληγία, συνοδευόμενη από ορθοκυστικές διαταραχές. Ο καθορισμός δε του εν λόγω επιδόματος σε ύψος μεγαλύτερο από εκείνο που προβλέπεται για τα επιδόματα των παρ. 4 και 5 του ιδίου ως άνω άρθρου δεν προσφέρεται για τη συναγωγή ερμηνευτικών συμπερασμάτων για το αντίθετο, αφού αποδίδει απλώς την αξιολογική εκτίμηση του συνταξιοδοτικού νομοθέτη για την ένταση των προβλημάτων (συμπεριλαμβανομένων των ψυχοκοινωνικών) για τον παθόντα και, κατ' επέκταση, τις αυξημένες, σε σχέση με αυτές για την αντιμετώπιση μόνον της κινητικής αναπηρίας, δαπάνες που συνεπάγονται οι συγκεκριμένες διαταραχές. Η γνώμη, όμως, αυτή δεν εκράτησε.

4. Στην προκειμένη υπόθεση, με τις αναιρεσιβαλλόμενες αποφάσεις του, το Τμήμα δέχθηκε, κατά την ανέλεγκτη περί πραγμάτων κρίση του, τα εξής: Ο δικαιούχος της ήδη αναιρεσίβλητης, ο οποίος γεννήθηκε το έτος ..., κατατάχθηκε στις 28.9.1955 στη Στρατιωτική Σχολή Ευελπίδων. Στις 2.8.1958 ονομάστηκε μόνιμος Ανθυπολοχαγός και κατατάχθηκε στο Πυροβολικό. Στις 19.7.1963 τραυματίστηκε σοβαρά όταν, κατά τη διάρκεια αναγνωρίσεων στα ... σύνορα, ανέλαβε, έχοντας τα απαιτούμενα κατά νόμο προσόντα, να οδηγήσει αυτός, αντί του άπειρου στρατιώτη οδηγού, όχημα τύπου JEEP σε εξαιρετικά

επικίνδυνο δρόμο με την όπισθεν, με συνέπεια να πέσει το όχημα στον γκρεμό. Μετά την πολύμηνη ανάρρωσή του λόγω των καταγμάτων σπονδύλων, μηρών και πλευρών και θλάσης θώρακος που υπέστη, μετατάχθηκε, σύμφωνα με το άρθρο 27 του Α.Ν. της 25.1.1936 «Περί καταστάσεως Αξιωματικών», σε Υπηρεσία Γραφείου συνεπεία τραύματος σε διατεταγμένη υπηρεσία ειρηνικής περιόδου. Στις 9.12.1978, όταν υπηρετούσε λόγω μετεκπαίδευσης στην πόλη ... στο Κέντρο Επιχειρησιακής Έρευνας και Αναλύσεως του ... γλίστρησε, παρότι φορούσε ειδικά υποδήματα, στο χιόνι κατά τη διαδρομή από το σπίτι του στην Υπηρεσία, με αποτέλεσμα να υποστεί κάταγμα δεξιάς χειρός στο σημείο σύνδεσης με την ωμοπλάτη. Στις 9.5.1990 προήχθη στον βαθμό του Υποστράτηγου και στις 9.7.1990 τέθηκε σε αυτεπάγγελτη αποστρατεία. Στη συνέχεια ανακλήθηκε στην ενεργό Υπηρεσία και απολύθηκε οριστικά από τις τάξεις του Στρατού στις 17.1.2002. Η Α.Σ.Υ.Ε., με τη .../3.12.1990 γνωμάτευσή της και μετά από αυτοπρόσωπη εξέτασή του, αποφάνθηκε ότι αυτός έφερε: α) παχυπλευρικά υπολείμματα δεξιού ημιθωρακίου επί κατάγματος 8^{ης}-9^{ης} και 10^{ης} πλευράς, β) επίμονη χρόνια οσφυαλγία και δυσκαμψία οσφύος επί κατάγματος σώματος 3 και 4 σπονδύλου, γ) πωρωθέν σε γωνίωση κάταγμα διαφύσεως αριστερού μηριαίου με βράχυνση, δ) μεταθρομβωτικό σύνδρομο αριστερού σκέλους και ε) υπολειμματική δυσκαμψία δεξιού ώμου επί κατάγματος μείζονος βραχιονίου ογκώματος. Το ποσοστό αναπηρίας του από αυτές τις βλάβες στις 7.9.1990 κρίθηκε από την Α.Σ.Υ.Ε. ότι ήταν από την πρώτη βλάβη 15%, τη δεύτερη 20%, την τρίτη 10%, την τέταρτη 5% και την πέμπτη 10%. Με την .../1990 πράξη της 44^{ης} Διεύθυνσης του Γ.Λ.Κ. κανονίστηκε σύνταξη στον ανωτέρω με βάση την από έτη 38, μήνες 4 και ημέρες 26 συντάξιμη υπηρεσία

του. Εξαιτίας της επιδείνωσης της υγείας του, με την .../1995 πράξη της ίδιας ως άνω Διεύθυνσης αυξήθηκε το επίδομα ανικανότητας λόγω ποσοστού αναπηρίας 80%. Με την .../2002 πράξη της ίδιας ως άνω Διεύθυνσης ο ανωτέρω δικαιώθηκε σύνταξης με βάση τις διατάξεις περί παθόντων στην Υπηρεσία. Με τη .../2003 τροποποιητική πράξη κανονισμού σύνταξης της ανωτέρω Διεύθυνσης και αφού ελήφθη υπόψη η από .../13.1.1995 γνωμάτευση της Α.Σ.Υ.Ε., με την οποία διαπιστώθηκε νέα επιδείνωση της υγείας του, αυξήθηκε η σύνταξή του με ποσοστό αναπηρίας 90%. Με τη .../2005 απόφαση της Ε.Ε.Π.Κ.Σ απορρίφθηκε ένσταση αυτού κατά της ως άνω .../2003 πράξης κανονισμού σύνταξης, με αίτημα τη χορήγηση του παραπληγικού επιδόματος. Με τη .../14.10.2002 γνωμάτευσή της η Α.Σ.Υ.Ε., μετά από αυτοπρόσωπη εξέταση του ανωτέρω, έκρινε ότι αυτός έπασχε από: 1) μεταθρομβωτικό φλεβικό σύνδρομο αριστερού σκέλους με σοβαρές λειτουργικές διαταραχές, 2) παλαιά συμπίεστικά κατάγματα 03-04 με σφηνοειδή παραμόρφωση των σπονδύλων και στένωση του σπονδυλικού σωλήνα με συνέπεια βαρεία υπολειμματική νευρολογική σημειολογία (χαλαρή παραπάρεση, ορθοκυστικές διαταραχές, διαλείπουσα χωλότητα, πάρεση αριστερού περνιαίου νεύρου στα πλαίσια ιππουρικής συνδρομής) και 3) παλαιό συντριπτικό κάταγμα μηριαίου με βράχυνση κατά 2cm περίπου και αποφάνθηκε ότι είχε ανάγκη χρήσης αναπηρικού αμαξιδίου γιατί από τις παθήσεις του παρεμποδιζόταν η βάδισή του. Με την .../2002 πράξη απορρίφθηκε το αίτημά του για χορήγηση του παραπληγικού επιδόματος του άρθρου 54 παρ. 5 και 6 του π.δ 166/2000, με την αιτιολογία ότι η Α.Σ.Υ.Ε., με την .../27.6.2001 γνωμάτευσή της, αποφάνθηκε ότι η βλάβη που περιγράφεται στην προηγούμενη .../13.1.1995 γνωμάτευση δεν

είναι πλήρης χαλαρή παραπληγία μετ' ορθοκυστικών διαταραχών, σύμφωνα με την ... της 48^{ης} Ολομέλειας (19-7-1987) απόφαση του ΚΕΣΥ, η οποία ορίζει ότι όρος παραπληγία σημαίνει πλήρη παράλυση των κάτω άκρων και είναι ταυτόσημη με τον όρο ολική παραπληγία. Με τις προσβληθείσες .../2005 και .../2005 αποφάσεις της Ε.Ε.Π.Κ.Σ. του Γ.Λ.Κ. απορρίφθηκαν οι από 25.8.2003 και 31.1.2005 ενστάσεις του δικαιοπαρόχου της ήδη αναιρεσίβλητης κατά των .../2002 και .../2003 πράξεων της 44^{ης} Διεύθυνσης του Γ.Λ.Κ., με την ίδια ως άνω αιτιολογία.

5. Περαιτέρω το Τμήμα προέβη στις εξής παραδοχές: Όπως προέκυπτε από τα στοιχεία του φακέλου, η Α.Σ.Υ.Ε. εξέδωσε την .../27.6.2001 γνωμάτευση, χωρίς να εξετάσει τον δικαιούχο της ήδη αναιρεσίβλητης και να συνεκτιμήσει την επιδείνωση της υγείας του και το αυξανόμενο ποσοστό αναπηρίας του (βλ. .../1995 πράξη), λαμβάνοντας υπόψη την .../13.1.1995 γνωμάτευσή της. Με τη .../14.10.2002 νεότερη γνωμάτευση της Α.Σ.Υ.Ε., η οποία εκδόθηκε κατόπιν αυτοπρόσωπης εξέτασης του ανωτέρω, διαπιστώθηκε χαλαρή παραπάρεση με ορθοκυστικές διαταραχές, αδυναμία βάδισης και ανάγκη χρήσης αναπηρικού αμαξιδίου. Εξάλλου, κατά το Τμήμα, η Α.Σ.Υ.Ε., με την .../27.6.2001 γνωμάτευσή της, η οποία συνιστά το νόμιμο έρεισμα των ενώπιόν του προσβληθεισών αποφάσεων, δέχεται ότι συντρέχει περίπτωση χαλαρής παραπληγίας με ορθοκυστικές διαταραχές, αναφέροντας μόνο ότι δεν είναι πλήρης, χωρίς όμως να προσδιορίζει το είδος της πάθησης και τον βαθμό αυτής, σύμφωνα με τον πίνακα του άρθρου 33 του ν. 1813/1988. Με τα δεδομένα αυτά το Τμήμα αποφάνθηκε ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 54 παρ. 1, 5 και 6 του π.δ. 166/2000, καθώς ο ανωτέρω,

παθών πρόδηλα και αναμφισβήτητα εξαιτίας της υπηρεσίας, έπασχε από παραπληγία με ορθοκυστικές διαταραχές και δεδομένου ότι ο νόμος δεν διακρίνει μεταξύ πλήρους ή μη χαλαρής παραπληγίας με ορθοκυστικές διαταραχές, δικαιούται και τα επιδόματα των παρ. 5 και 6 του άρθρου 54 του π.δ. 166/2000, τα οποία δικαιούνται, επιπλέον των επιδομάτων της παρ. 1, και οι πάσχοντες από παραπληγία και άλλες βαρύτερες παθήσεις που συνεπάγονται κινητική αδυναμία και αδυναμία αυτοεξυπηρέτησης (όπως διαπιστώθηκε με τη .../14.10.2002 γνωμάτευση της Α.Σ.Υ.Ε.). Κατόπιν αυτών, το Τμήμα δεχόμενο τις εφέσεις, ακύρωσε τις προσβληθείσες αποφάσεις της Ε.Ε.Π.Κ.Σ. και περαιτέρω με τη .../2014 απόφασή του μεταρρύθμισε τη .../2003 πράξη της 44^{ης} Διεύθυνσης του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους και όρισε ως χρόνο έναρξης καταβολής των επιδομάτων των παρ. 5 και 6 του άρθρου 54 του Σ.Κ. την ημερομηνία καταβολής της σύνταξης του δικαιοπαρόχου της ήδη αναιρεσίβλητης.

6. Με τις παραπάνω παραδοχές το Τμήμα πλημμελώς ερμήνευσε και εφάρμοσε τις διατάξεις των παρ. 5 και 6 του άρθρου 54 του Σ.Κ., δοθέντος ότι ο δικαιούχος της ήδη αναιρεσίβλητης, όπως προκύπτει από το προεκτεθέν ιστορικό, είχε διαγνωστεί ότι έπασχε από χαλαρή παραπάρεση με ορθοκυστικές διαταραχές, όπως δε προκύπτει και από τα παραδεκτώως επισκοπούμενα δικόγραφα εφέσεων, και ο ίδιος είχε επικαλεστεί ότι έπασχε από παραπάρεση με ορθοκυστικές διαταραχές, δηλαδή ατελή παραπληγία και όχι πλήρη παράλυση των κάτω άκρων, υποστηρίζοντας περαιτέρω ότι για τη χορήγηση του επιδόματος για την πάθηση «παραπληγία με ορθοκυστικές διαταραχές» ο νόμος δεν διακρίνει μεταξύ παραπάρεσης (ατελούς παραπληγίας) και τέλει

παραπληγίας, χορηγείται δε αυτό ανεξαρτήτως ποσοστού αναπηρίας. Κατόπιν τούτων και σύμφωνα με όσα έγιναν ειδικότερα δεκτά στη σκέψη 4 της παρούσας, εφόσον στην προκειμένη υπόθεση δεν συνέτρεχε περίπτωση συνδρομής σπαστικής ή υστερικής παραπληγίας στο πρόσωπο του δικαιούχου της ήδη αναιρεσίβλητης, αυτός δεν εδικαιούτο το επίδομα της παρ. 5 του άρθρου 54 του Σ.Κ., και περαιτέρω εφόσον δεν συνέτρεχε ούτε περίπτωση συνδρομής τελείας παραπληγίας με ορθοκυστικές διαταραχές, κατά την έννοια της παρ. 6 του ίδιου άρθρου, δεν εδικαιούτο ούτε το προβλεπόμενο στην παράγραφο αυτή αντίστοιχο επίδομα. Επομένως, το Τμήμα, με τις περί του αντιθέτου ως άνω παραδοχές του, κατέστησε αναιρετέες τις αποφάσεις του, σύμφωνα με τον βασίμως προβαλλόμενο λόγο αναίρεσης. Αν και, κατά τη γνώμη της Προέδρου Ανδρονίκης Θεοτοκάτου και του Συμβούλου Κωνσταντίνου Εφεντάκη, που μειοψήφησαν, κατά το μέρος που αποφάνθηκε ότι ο δικαιούχος της αναιρεσίβλητης εδικαιούτο του ειδικού επιδόματος της παρ. 6 του άρθρου 54 του Σ.Κ., το δικάσαν Τμήμα ορθώς ερμήνευσε και εφάρμοσε τις διατάξεις του άρθρου αυτού και, ως εκ τούτου, ο σχετικώς προβαλλόμενος από το αναιρεσείον Ελληνικό Δημόσιο λόγος αναίρεσης τυγχάνει απορριπτέος.

7. Μετά την αναίρεση των 2790 και 2791/2014 αποφάσεων του ΙΙΙ Τμήματος για εσφαλμένη ερμηνεία και εφαρμογή του νόμου, η υπόθεση, η οποία δεν χρήζει διερεύνησης κατά το πραγματικό της μέρος (άρθρα 87 παρ. 4 του κυρωθέντος με τον ν. 4129/2013 Κώδικα Νόμων για το Ελεγκτικό Συνέδριο και 116 του π.δ/τος 1225/1981), πρέπει να διακρατηθεί και να δικαστούν στην ουσία από την Ολομέλεια οι ως άνω εφέσεις του δικαιούχου της ήδη αναιρεσίβλητης, οι οποίες πρέπει να απορριφθούν ως αβάσιμες, σύμφωνα με όσα

έγιναν προηγουμένως δεκτά. Τέλος, πρέπει να διαταχθεί η κατάπτωση του κατατεθέντων παραβόλων έφεσης υπέρ του Δημοσίου.

Για τους λόγους αυτούς

Δέχεται την αίτηση.

Αναιρεί τις 2790 και 2791/2014 αποφάσεις του ΙΙΙ Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Διακρατεί την υπόθεση και τη δικάζει κατ' ουσία.

Απορρίπτει τις με ΑΒΔ .../24.2.2006 και .../24.2.2006 εφέσεις του ως άνω δικαιοπαρόχου της ήδη αναιρεσίβλητης χήρας κατά των .../2005 και .../2005 αποφάσεων της Ε.Ε.Π.Κ.Σ. του Γ.Λ.Κ., αντίστοιχα. Και

Διατάσσει την κατάπτωση των παραβόλων έφεσης υπέρ του Δημοσίου.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε στην Αθήνα, στις 28 Μαρτίου 2018.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Η ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

ΑΝΔΡΟΝΙΚΗ ΘΕΟΤΟΚΑΤΟΥ

ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΠΑΝΟΥΤΣΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΕΛΕΝΗ ΑΥΓΟΥΣΤΟΓΛΟΥ

Δημοσιεύθηκε σε έκτακτη δημόσια συνεδρίαση στις 19 Σεπτεμβρίου 2018.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΑΝΔΡΟΝΙΚΗ ΘΕΟΤΟΚΑΤΟΥ

ΕΛΕΝΗ ΑΥΓΟΥΣΤΟΓΛΟΥ